

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

6723

Llei 4/2018, de 12 de juny, de modificació de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, regula la forma de participació legislativa dels ciutadans i les ciutadanes a la comunitat autònoma, a l'empara de la previsió establerta a l'article 26.4 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears de 1983. Han passat més de 25 anys des de l'aprovació d'aquella norma, que s'ha demostrat excessivament restrictiva i poc eficaç.

Durant aquest quart de segle s'han produït importants canvis en la societat. La ciutadania es mostra descontenta amb les restriccions i les dificultats per fer efectiu el dret constitucional i estatutari de participació directa en els afers públics. Aquesta proposta de reforma de la Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, a l'empara de la previsió establerta als articles 47.3 i 15.2 b) de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears de 2007, intenta facilitar que la ciutadania i els grups socials prenguin part en la funció legislativa i fer més senzilla i menys restrictiva la presentació d'iniciatives per ser debatudes en el Parlament.

En l'actualitat, tant la comunitat jurídica com la política reconeixen la iniciativa legislativa popular com un mecanisme de participació ciutadana en l'activitat legislativa, entenent per això la capacitat que determinats ordenaments jurídics donen a un conjunt de ciutadans per tal que puguin activar i instar el debat, amb la possibilitat que se'n derivi l'aprovació d'una llei.

La iniciativa legislativa popular és un valor afegit al sistema de democràcia parlamentària, ja que la complementa i la fa més rica, ja que permet que determinades demandes socials que, per les raons que sigui, no queden recollides a l'agenda política puguin arribar al Parlament, puguin ser-hi discutides i, en última instància, aprovades.

Des de fa anys, els estudis sobre democràcia i crisi de representació tendien a subestimar la democràcia directa. No obstant això, en els últims temps i, especialment, des que va sorgir el fenomen anomenat moviment 15-M, s'ha fet palesa la necessitat que les institucions polítiques evolucionin cap a nous mecanismes de participació. La ciutadania ha expressat el seu descontent amb les imperfeccions i estretors del sistema democràtic i els seus desitjos de participar directament en els assumptes públics, per la qual cosa és necessari articular mesures o millorar els instruments ja existents per apropar les institucions als ciutadans i propiciar o facilitar la seva participació en tots els assumptes propis del seu interès.

Amb aquesta llei s'intenta fer un pas més enllà i demostrar que la participació ciutadana és una peça clau en el funcionament del sistema democràtic i que el Parlament de les Illes Balears creu en aquest paper decisiu del ciutadà.

La llei redueix substancialment el nombre de signatures i amplia el termini per recollir-les, per poder presentar davant el Parlament de les Illes Balears una iniciativa legislativa popular. També s'amplia l'abast de les persones que poden signar les iniciatives.

D'altra banda, es fixa un termini de tres mesos per tal que les iniciatives legislatives, un cop hagin finit els tràmits parlamentaris pertinents, siguin incloses automàticament a l'ordre del dia d'una sessió plenària i, d'aquesta manera, no es deixi llur inclusió a l'arbitri dels òrgans de govern del Parlament.

L'experiència de tramitació de les iniciatives legislatives populars també posa de relleu la necessitat de reforçar la intervenció dels promotors en el debat de presa en consideració, com també en la tramitació posterior de les iniciatives que superin aquest debat. Per això, aquesta llei reconeix als promotors noves facultats d'actuació i intervenció, especialment en el treball de les comissions legislatives.

Finalment, cal destacar el fet que sigui el Parlament qui dicti, en el termini de sis mesos a comptar des de la publicació d'aquesta llei, les instruccions pertinents per garantir l'aplicació de la signatura electrònica a la presentació de les iniciatives populars. Amb el compliment

d'aquest requisit, es facilita notablement l'exercici d'aquest dret de participació ciutadana.

Article 1

Es modifica l'article 1 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"1. Estan legitimades per exercir la iniciativa legislativa popular les persones que tenen la condició política de ciutadans de les Illes Balears, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, estan inscrites al Cens Electoral i no estan privades dels seus drets polítics.

2. També estan legitimades per exercir la iniciativa legislativa popular, a més de les persones a què fa referència l'apartat 1 anterior, les persones que no estan privades dels drets polítics, són més grans de setze anys, estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de les Illes Balears i compleixen un dels requisits següents:

- a) Tenir la nacionalitat espanyola.
- b) Ser ciutadans dels Estats membres de la Unió Europea.
- c) Residir legalment a Espanya, d'acord amb la normativa en matèria d'estrangeria."

Article 2

S'afegeix un nou apartat a l'article 2 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"8. Les iniciatives contràries a la Declaració Universal dels Drets Humans o a la resta de tractats i acords internacionals sobre drets humans i fonamentals que formin part del nostre ordenament jurídic, així com aquelles que pretenguin anul·lar els drets civils, polítics, econòmics, socials o culturals recollits en els instruments esmentats."

Article 3

Es modifica l'article 3 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"La iniciativa legislativa s'exercirà mitjançant proposicions de llei subscrietes, almenys, per 7.500 signatures de ciutadans o ciutadanes que compleixin els requisits prevists a l'article 1 d'aquesta llei.

Això no obstant, també podrà exercir la iniciativa legislativa un nombre inferior de ciutadans o ciutadanes residents a una mateixa illa que compleixin els requisits de l'article 1 d'aquesta llei, quan aquest nombre representi, almenys, el 3% dels ciutadans i ciutadanes residents a la dita illa, amb un mínim de 1.200."

Article 4

S'afegeix un nou paràgraf a l'article 6 de Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Les iniciatives ciutadanes que es registrin es faran públiques mitjançant els mecanismes existents a tal efecte i seran comunicades, amb còpia de la documentació rebuda, a la resta d'institucions o administracions que en puguin resultar afectades."

Article 5

Es modifiquen els apartats 2 i 4 de l'article 8 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que queden redactats de la forma següent:

"2. Juntament amb la signatura, cal indicar el nom i els llinatges, el número del Document Nacional d'Identitat o el número d'identificació d'estranger, i el municipi en el cens del qual està inscrita la persona signant."

"4. Poden adquirir la condició de fedataris especials les persones designades per la Comissió Promotora de més de divuit anys que jurin o prometin davant la Mesa del Parlament d'autenticar les signatures que s'adjunten a la proposició de llei, sempre que compleixin els requisits següents:

- a) No tenir antecedents penals.
- b) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics.

c) Estar empadronades a les Illes Balears.

En cas de falsedat, els fedataris especials incorreran en les responsabilitats penals previstes a la llei."

Article 6

Es modifica l'article 9 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que queda redactat de la forma següent:

"1. El temps màxim de recollida de signatures serà de quatre mesos a comptar des del dia en què la Mesa del Parlament hagi retornat a la Comissió Promotora els plecs segellats. La Mesa del Parlament pot prorrogar aquest termini dos mesos si hi concorren causes degudament justificades.

2. Els plecs amb les signatures autenticades s'han de lliurar a la Mesa del Parlament, com a màxim, dins dels set dies hàbils posteriors al venciment del termini establert. Altrament, la iniciativa legislativa popular caduca.

3. Si transcorreguts els terminis prevists en els apartats 1 i 2 anteriors per a la recollida de signatures sense que s'hagin presentat a la Mesa del Parlament el nombre mínim de signatures requerit per aquesta llei, la proposició de llei decaurà i no es podrà tornar presentar com a iniciativa popular fins a la següent legislatura."

Article 7

S'afegeix un nou paràgraf a l'article 10 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, amb la redacció següent:

"Una vegada la proposició de llei ha estat admesa a tràmit i publicada en el *Butlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears*, el debat i la votació de la presa en consideració a Ple es produirà en un temps màxim de tres mesos, en període ordinari."

Article 8

Es modifica l'article 11 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"1. La tramitació parlamentària s'ha de fer d'acord amb el que estableixen els preceptes del Reglament del Parlament que regulen el procediment legislatiu, sense perjudici de les especificitats establertes per la present llei.

2. La Mesa del Parlament ha de comunicar a la Comissió Promotora les dates d'inici i de finiment del termini per al debat de presa en consideració de la proposició de llei.

3. Per defensar la proposició de llei en el debat de presa en consideració davant el Ple del Parlament, la Comissió Promotora podrà designar un dels seus membres.

4. El debat de presa en consideració començarà amb la defensa en el Ple de la iniciativa per part d'un representant de la Comissió Promotora.

5. Un cop presa en consideració, el representant de la Comissió Promotora podrà comparèixer en els treballs de la ponència, sempre que aquesta ho acordi, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de la Comissió Promotora. Aquest representant, si així ho sol·licita, compareixerà, així mateix, a la comissió parlamentària per fixar la posició de la Comissió Promotora davant l'informe de la ponència.

6. Un cop dictaminada la proposició de llei en comissió, el debat en el Ple comença amb la intervenció dels promotors de la iniciativa.

7. Els serveis del Parlament han de facilitar a la Comissió Promotora la informació i la documentació que tinguin relació directa amb la iniciativa legislativa o amb la seva tramitació. Així mateix, els serveis jurídics del Parlament han d'assessorar la Comissió Promotora amb relació al compliment dels requisits formals durant tota la tramitació de la iniciativa legislativa. El representant de la Comissió Promotora ha de presentar les sol·licituds d'informació i assessorament davant la Mesa del Parlament.

8. Als efectes del que estableixen els apartats anteriors, la Comissió Promotora ha de designar un representant i un suplent mitjançant un escrit adreçat a la Mesa del Parlament. El representant i el suplent han de ser membres de la Comissió Promotora."

Article 9

S'afegeix un nou article 11 bis a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Article 11 bis

La Comissió Promotora podrà sol·licitar que es retiri la proposició de llei durant la seva tramitació, en termes anàlegs a allò previst a l'article 133.2 del Reglament del Parlament de les Illes Balears."

Article 10

Es modifica l'article 13 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que passa a tenir el següent redactat:

"La comunitat autònoma compensarà la Comissió Promotora per les despeses degudament justificades, generades per la difusió de la proposició de llei i la recollida de signatures, fins a un màxim de 3.000 euros. Aquesta quantitat serà revisada periòdicament en els pressuposts generals de la comunitat autònoma. Les proposicions de llei que no aconseguixin el mínim de signatures establertes per la present llei, no podran acollir-se a l'esmentada compensació de despeses."

Article 11

S'afegeix una nova disposició addicional a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Disposició addicional primera

1. Quan es tracten dades personals amb ocasió d'allò que regula aquesta llei, els promotors d'una iniciativa ciutadana i les autoritats competents hauran de complir allò previst a la legislació aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal, i seran considerats a efectes d'aquesta legislació responsables del tractament de les dades que estiguin en el seu poder.

2. La Comissió Promotora garantirà que totes les dades personals recollides en relació amb la iniciativa no siguin utilitzades amb finalitats diferents al suport declarat en aquella iniciativa i destruirà totes les declaracions rebudes de suport a la iniciativa en el termini màxim d'un mes després del lliurament de les signatures recollides davant la Mesa del Parlament de les Illes Balears o després d'acabar el termini de recollida de firmes.

3. Sens perjudici dels drets de les persones derivats de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, les persones interessades tendran el dret de sol·licitar la retirada de les seves dades personals del registre que s'estableixi a l'efecte, després de l'expiració del període de dos anys a partir de la data de registre d'una iniciativa proposada."

Article 12

S'afegeix una nova disposició addicional, la segona, sobre els criteris per al còmput del termini per a la realització del debat de presa en consideració, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

"Disposició addicional segona

Criteris per al còmput del termini per a la realització del debat de presa en consideració

1. Si el termini a què es refereix l'article 10 fineix entre períodes ordinaris de sessions sense que s'hagi produït el debat de presa en consideració, aquest debat ha de ser inclòs en l'ordre del dia del primer ple ordinari del període de sessions següent.

2. Si el termini a què es refereix l'article 10 fineix quan el Parlament està dissolt, un cop constituït el nou Parlament, es rehabilita automàticament un nou termini de dos mesos, a comptar des de l'endemà de l'inici del primer període ordinari de sessions."

Article 13

S'afegeix una nova disposició addicional, la tercera, sobre la signatura electrònica en la presentació de la iniciativa, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

“Disposició adicional tercera

Signatura electrònica

El Parlament, per tal de facilitar la signatura electrònica en la presentació de la iniciativa legislativa popular, ha d'adoptar els acords pertinents per garantir l'eficàcia i la seguretat d'aquest mitjà telemàtic en el termini de sis mesos a comptar de la publicació d'aquesta llei, atenent l'establert a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, en tot allò relatiu a l'administració electrònica.”

Article 14

S'afegeix una disposició final tercera, de la modificació del Reglament del Parlament de les Illes Balears, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

“Disposició final tercera

Modificació del Reglament del Parlament de les Illes Balears

D'acord amb el principi d'autonomia parlamentària, el Parlament ha de fer les modificacions necessàries en el seu Reglament per tal que la tramitació de les iniciatives legislatives populars es faci d'acord amb el que estableix aquesta llei.”

Disposició adicional única

Es modifiquen les següents expressions de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears:

- A l'article 2.3, allà on diu “a l'article 5.1 de l'Estatut”, ha de dir “a l'article 8.1 de l'Estatut”.
- A l'article 5.2 b), allà on diu “algun dels requisits exigits a l'article 3”, ha de dir “algun dels requisits exigits a l'article 4”.
- A l'article 8.3, allà on diu: “un Secretari Judicial”, ha de dir: “un lletrat de l'Administració de Justícia”.

Disposició final única

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, orden que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin guardar.

Palma, 12 de juny de 2018

La presidenta,

Francesca Lluch Armengol i Socias

